

1950-1951 yılı İTÜ son sınıf talebelerinin hazırladığı ARI yılına

A. TÜRKMEN tarafından yazılan yazıyı okuyunca sanki zamanda geçmişe yolculuk yapmış gibi olacaksınız. TMMOB ve EMO dahil tüm örgütlülüğümüzde savuna geldiğimiz şeyleri, A. Türkmen inanılmaz bir öngörü ile dile getirmiş. TMMOB ortamında dile getirilen ve uğrunda mücadele edilen değerlerin ne kadar derin kökleri olduğunu görmüş olacaksınız. Belki bu yazıyı dergimizin her sayısının arka kapağına koyalım ki "EMO ne yapıyor?" sorusuna tarihten bir cevap olsun.

ARI
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Son sınıf talebeleri takdim ederler

Birçok Mühendislerimizin Hayatta Büyük Başarı Gösterememelerinin Sebepleri

Ord. Prof. Dr. Abdullah TÜRKMEN, İTÜ, İnş. Müh.

Üniversitemizin ders plânları bakımından iyi yetişmiş olan siz, genç arkadaşlarımızın hayatta muvaffak olmalarına yarar düşüncesiyle şu hatalarımıza dokunarak başınızı bir defa daha ağrıttayım.

I — Mühendis odamızın yokluğu

Son yüz sene içinde sosyal her faaliyet, teknikten büyük bir yardım gördüğünden, ileri memleketlerde mühendisler, cemiyet hayatında büyük roller oynamışlardır ve yarın ki atom tatbikatı devrinde de bu rollerini temadi ettirecekleri şüphesizdir. Tekniği ileri memleketlerdeki Mühendis odaları üyelerini yarın için hazırlamıştır. Meselâ İkinci Dünya harbinde baştan başa harap olmuş Almanya'nın şehirlerinde binaların %85'i yıkıldığı halde birkaç senede imar edilen bu şehirlerde Millî servetin bilgisiz ellerde OLMAMASI İÇİN GEREKLİ TEDBİRLER alınmış ve herkese ihtisas ve iktidarı nisbetinde iş verilmiştir. Filhakika bu şehirleri gezerken küçük ve büyük yapı şantiyelerinde göze çarpan levhalar, bu hakikati göstermektedir. Bizde mesleki birlikler ve odalar olmadıgından hem mesleki menfaatler elden kaçmakta ve hem de para ve malzeme mahalline sarf edilmemektedir.

2 — Mühendislerimizin en çoğunun bir taraflı yetişmeleri ve çalışmaları

M. L. Cooke bir makalesinde dünya mühendislerinde bu hatalı yetişmeye işaret ederek diyor ki :

En büyük meslekî hatamız, mühendislikle umumî hizmetler arasındaki münasebetleri iyi bilmemekliğimizdir. Filhakika demokratik bir idarede çalışan mühendisler, her şeyden önce yüksek karakterli bir insan olmalı, sonra iyi bir vatandaş gibi hareket etmeli ve en son iyi bir teknik adamı olmalıdır. Dış görünüşleri bakımından mükemmel ve fakat vasıfca düşük maddeler istihsal etmeye meslekleri bakımından muktedir olan ve dolayısıyla hususi menfaatler sağlamak üzere ummun zararına çalışan mühendisler dünyanın her yerinde sık sık rastlanmaktadır. İyi bir mühendis vatandaş, lüzumunda rey veren bir kimse değildir. Mühendisler, mesleklerini hiç bir vakit fenaya kullanmayacak kadar yüksek karakterli, harp ve kriz zamanlarında meslekleriyle yakinen ilgili halk ve devlet işlerinin verimli ve tesirli olmaları hususunda sorumlu bulunmak zorundadır lar. Bu husus, bilgilerini geliştirmek için devletin maddi fedakârlık yaptığı ve onlara iyi mevki verdiği kimselerce daima bilinmelidir. Böyle bir durumda bulunan mühendisler politikadan kaçmak bahanesiyle cemiyet ve devlet işlerinin organizasyomundan kendilerini uzak tutmamalıdır. Çünkü büyük teşebbüsler millî menfaatleri hedef tutan faaliyetler, daha ziyade şahsi kazançları ummun lehine feda etmekle yapılabilirler. Bu nokta üzerinde biraz durursak şunlar gözümüze çarpar:

a: Umumî hizmetlerde çalışna mühendisler yok gibidir.

Dünya istatistikleri göstermiştir ki, biz çok önemli işlerde çok mühendis çalışmaz. Meselâ Birleşmiş Milletlerin San Fransisco'daki konferansında hükümete yardım komitesinde hiç bir mühendis yoktur. Amerika'da Millî Medeni Haklar Birliğinde Philadelphia'deki

Dünya İşleri Konseyi'nde ve sair sosyal organizasyonlarda takriben 200 üyeden ancak biri mühendistir ve bu üye mühendisler de aîdat vermekten ileri gitmezler. Bizdeki sosyal birliklerdeki durum daha fenadır. Bu misaller mühendislerin kendi işleri ile çok meşgul olduklarını veya kendilerine başka işlerde yer verilmediğini değil, kendilerinin umumî hizmetlere karşı alâkasızlıklarını gösterir.

b: Mühendisler politikadan ve umumî hizmetlerden kaçarlar.

Her ne kadar politika, bütün umumî hizmetlerle meşgul olmazsa da bir iktidar partisi daima kendi politikasını, millî ve beynelmîl münasebetleri ve menfaatleri ve medeniyet sistemini bir küll olarak görür. Bu itibarla müsbet bilgileri ve tekniği bir cemiyete mal edebilmek için mühendislerin de bu küll içersine girmeleri zaruridir. O halde denebilir ki; devlet faaliyetinin dışında sistemli bir mühendisin faaliyeti olamaz; binaenaleyh devlet ve mühendislik işleri arasındaki bağların mahiyetini iyi bilmek ve bu bağları kuvvetlendirmek zorundayız. Sokak politikası bayağı görülse bile, meslekleri bakımından ve umumî hizmetlere yardım etmek amacıyla mühendisler iktidar partisinin politikasını bilmek ve onun teknik işlerini tedvir etmek mecburiyetindedirler. Diğer taraftan bir çok umumî hizmetler vardır ki, bunlar politika yapmadan, hiç bir ihtisasa lüzüm göstermeden, yalnız muvazeneli hareketlerle, sempatik bir çehre ile ve aklı selim ile yapılabilirler.

Umumî hizmetlerde çalışma imkânları ve zevkleri:

İyi bir mühendis olacakların dört senelik öğrenim süresi, bir keşiflik devresidir, bundan sonraki beş senelik mühendislik tahsili de bu devreyi tamamlar. Normal ders programlarına uygun hareket eden bir öğrenci, ileride umumî hizmetlerde yer alabilecek iyi bir vatandaş olarak kendini hazırlayamaz. Bu husus bir çok Teknik Üniversitelerin ve mühendis odalarının gözüne çarpmış ve dolayısıyla gerekli tedbirler alınmıştır. Bunlar genç mühendislere Psikoloji bakımından bilgiler vermekte ve "Mühendis ve Halk", "Mühendis ve Tabiat", "Mühendis ve meskûn bölgeler", "Mühendis ve Vatan" gibi konferanslar dinletmektedirler. Fakat iyi ve fena tecrübelerden alınacak neticelerle iyi bir vatandaş olma ve hakikî demokrasiyi memlekette yaşatma mümkün olacağına göre, mühendis kendini bir devrede yetiştirmek ve olaylardan birer netice çıkartmak zorundadır.

Bir kimsenin yalnız mühendislikle ilgilenmesi onun ancak dar bir sınıf içersinde düşünenler camiâsına girmesine ve bir müddet sonra sinirli ve anlayışsız olmasına yol açar.

Totaliter rejimin aksine demokrasi rejimi, umumî hizmetlerde çalışmak ve bir milleti ve hattâ bütün insanları yükseltmek idealini bir şahıs da değil mütekâmil her şahsın hayatının her safhasında geliştirmek ve tahakkuk ettirmek prensibine dayanır.

Kanun ve yönetmeliklere hürmetkâr kalmak üzere yukarıda ki hususları da göz önünde tutmanızı ve hayatta muvaffak olmanızı dilerim.